

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ด้วยเหตุที่การแพร่เสียงแพร่ภาพในปัจจุบันนี้ มีรูปแบบการแพร่กระจายสัญญาณหลากหลายรูปแบบ เช่น ทางดาวเทียม, ทางสายเคเบิล และมีการพัฒนาเทคโนโลยีอยู่ตลอดเวลา ทำให้กฎหมายที่เกี่ยวกับการแพร่เสียงแพร่ภาพไม่สามารถครอบคลุมและปรับตัวกับบัญญัติกฎหมายเพื่อรองรับเทคโนโลยีดังกล่าวได้ทัน อีกทั้งเทคโนโลยีการแพร่เสียงแพร่ภาพผ่านดาวเทียม ทำให้งานแพร่เสียงแพร่ภาพถูกเผยแพร่ไปยังสาธารณชน ไม่จำกัดผู้ชมทั้งในและต่างประเทศ งานวรรณกรรมและศิลปกรรมถูกเผยแพร่ไปทั่วโลก โดยองค์กรสื่อกลางที่ทำให้เกิดการพิจารณาเทคโนโลยีการแพร่เสียงแพร่ภาพ คือ องค์กรแพร่เสียงแพร่ภาพ เนื่องจากแต่ละประเทศที่สามารถรับและหรือแพร่งานแพร่เสียงแพร่ภาพ ย่อมมีแนวความคิดการให้ความคุ้มครองงานแพร่เสียงแพร่ภาพแตกต่างกัน ทำให้เกิดปัญหาในเรื่องการบังคับใช้กฎหมายภายในของแต่ละประเทศ

ดังที่ทราบกันดีว่า หน่วยงานกลางที่ดูแลเกี่ยวกับเรื่อง ลิขสิทธิ์ระหว่างประเทศ คือ องค์กรทรัพย์สินทางปัญญา หรือ WIPO ได้ดำเนินการประชุมหารือ เพื่อที่จะพยายามสร้างเอกภาพทางกฎหมายขึ้นในระหว่างประเทศ แต่เนื่องจากกฎหมายระหว่างประเทศ เช่น อนุสัญญาต่าง ๆ นั้นได้บัญญัติขึ้นเป็นระยะเวลาอันนานมาแล้ว จึงล้าสมัยไม่สามารถตีความกฎหมายหรือนำใช้ในทางปฏิบัติ ที่ให้ความคุ้มครองงานลิขสิทธิ์และสิทธิข้างเคียงกับเทคโนโลยีแพร่เสียงแพร่ภาพที่เกิดขึ้นใหม่ในปัจจุบันได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงทำให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับเรื่องนี้ในระดับนานาชาติเป็นอย่างมาก

สำหรับประเทศไทยนั้น มีความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีการสื่อสารอย่างรวดเร็ว จากการที่ไทยได้เป็นเจ้าของดาวเทียมไทยคม ส่งผลให้การแพร่เสียงแพร่ภาพได้รับการพัฒนาเช่นกัน ปัจจุบันไทยสามารถที่จะแพร่เสียงแพร่ภาพผ่านดาวเทียมด้วยระบบต่าง ๆ และแพร่เสียงแพร่ภาพโดยทางเคเบิล แม้เทคโนโลยีจะได้รับการพัฒนาอย่างรวดเร็ว แต่บทบัญญัติที่เกี่ยวกับการให้ความคุ้มครองงานแพร่เสียงแพร่ภาพ ได้รับการแก้ไขเพียงเล็กน้อยใน พรบ. ลิขสิทธิ์ พ.ศ.2537 ทำให้เกิดปัญหาความล้าสมัยของตัวบทกฎหมายไม่มารองรับการเทคโนโลยีการแพร่เสียงแพร่

ภาพรูปแบบใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้น ในปัจจุบันและอนาคตทำให้เกิดปัญหากฎหมายต่าง ๆ หลายลักษณะและซับซ้อนมากขึ้น

กฎหมายลิขสิทธิ์ของไทยจึงควรให้ความสำคัญกับการให้ความคุ้มครองงานแพร่เสียงแพร่ภาพ เพราะงานสร้างสรรค์ประเภทนี้ไม่สามารถทำได้โดยบุคคลทั่วไป แต่จะเป็นบุคคลระดับมืออาชีพและใช้เงินลงทุนสูง เพื่อเป็นการคุ้มครองสิทธิ์ของผู้สร้างสรรค์งานที่ได้เผยแพร่สู่สาธารณชน ดังนั้นสิทธิในการทำซ้ำ (rebroadcast), สิทธิในการบันทึกงาน (fixation), สิทธิในการเผยแพร่งานสู่สาธารณะ ผู้แพร่เสียงแพร่ภาพงานสมควรได้รับการคุ้มครองงานของตนเองและมีสิทธิต่อต้านงานที่เผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาตจากผู้แพร่เสียงแพร่ภาพ

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาประวัติและแนวความคิดเกี่ยวกับกฎหมายคุ้มครองสิทธิในงานแพร่เสียงแพร่ภาพ
2. เพื่อศึกษากฎหมายเกี่ยวกับสิทธิในงานแพร่เสียงแพร่ภาพของไทยในปัจจุบันกับเทคโนโลยีการแพร่เสียงแพร่ภาพ
3. เพื่อศึกษาขอบเขตการให้ความคุ้มครองลิขสิทธิ์งานแพร่เสียงแพร่ภาพในอนุสัญญาระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องและอนุสัญญาที่ไทยได้เข้าเป็นภาคีและรับมาซึ่งพันธกรณีการให้ความคุ้มครองงานแพร่เสียงแพร่ภาพ
4. เพื่อศึกษาขอบเขตและลักษณะการให้ความคุ้มครองสิทธิในการแพร่เสียงแพร่ภาพของต่างประเทศที่มีวิวัฒนาการทางเทคโนโลยีแพร่เสียงแพร่ภาพ และมีวิวัฒนาการกฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองงานแพร่เสียงแพร่ภาพ
5. เพื่อวิเคราะห์ปัญหาและเสนอแนะแนวทางกฎหมายลิขสิทธิ์งานแพร่เสียงแพร่ภาพ เพื่อให้สอดคล้องกับกฎหมายระหว่างประเทศ ไทยมีพันธกรณีเกี่ยวกับการคุ้มครองงานแพร่เสียงแพร่ภาพ และเพื่อรองรับความเจริญทางเทคโนโลยีของการแพร่เสียงแพร่ภาพ

ขอบเขตของการศึกษา

ศึกษาการให้ความคุ้มครองงานแพร่เสียงแพร่ภาพอันเกิดจากการพัฒนาทางเทคโนโลยีของการแพร่เสียงแพร่ภาพที่มีหลายรูปแบบเช่น การแพร่เสียงแพร่ภาพโดยผ่านดาวเทียม (SATELLITE BROADCAST) การแพร่เสียงแพร่ภาพทาง CABLE T.V. ในอนุสัญญาที่ไทยได้เข้าเป็นภาคีและอนุสัญญาที่เกี่ยวข้องกับการให้คุ้มครองงานแพร่เสียงแพร่ภาพและกฎหมายคุ้มครองสิทธิในการแพร่เสียงแพร่ภาพของต่างประเทศ

ศึกษาการให้ความคุ้มครองงานแพร่เสียงแพร่ภาพใน พรบ. ลิขสิทธิ์ 2537 และเสนอแนะแนวทางกฎหมายเพื่อให้สอดคล้องกับข้อตกลง TRIPs ในการเจรจา GATT รอบอุรุกวัย

สมมติฐานในการวิจัย

เนื่องจากจากเทคโนโลยีการสื่อสารและรูปแบบของการดำเนินธุรกิจของการสื่อสาร โดยเฉพาะการแพร่เสียงแพร่ภาพ ได้มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วและต่อเนื่อง กฎหมายลิขสิทธิ์จึงไม่อาจจะครอบคลุมปัญหาที่เกิดขึ้นหรืออาจจะเกิดขึ้นในปัจจุบันและในอนาคตได้

วิธีการวิจัย

การศึกษาวิจัยและค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ จะเป็นการใช้วิธีวิจัยเอกสาร (Documentary Research) โดยศึกษาข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับประเด็นที่ทำการวิจัย เช่น อนุสัญญาเบิร์น ค.ศ.1971, อนุสัญญากรุงโรม ค.ศ.1961, GUIDE TO BERNE, ความตกลงว่าด้วยสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาในด้านเกี่ยวกับการค้า (TRIPs), COPYRIGHT ACT 1968 ของออสเตรเลีย, COPYRIGHT, DESIGNS and PATENTS ACT 1988 ของอังกฤษ, กฎหมายลิขสิทธิ์ของญี่ปุ่น, พรบ.ลิขสิทธิ์ พ.ศ.2537 , รายงานการประชุมระหว่างประเทศขององค์กรทรัพย์สินทางปัญญาโลก (WIPO) ตลอดจนกฎหมายอื่นของไทยที่เกี่ยวข้อง, บทความและเอกสารที่เกี่ยวข้องทั้งของไทยและต่างประเทศ

ทฤษฎีและแนวความคิดทางนิติศาสตร์

จากแนวความคิดของกฎหมายลิขสิทธิ์ในระบบลิขสิทธิ์ของผู้สร้างสรรค์ ให้ความคุ้มครองสิทธิของผู้สร้างสรรค์และถือว่าองค์กรแพร่เสียงแพร่ภาพเป็นเพียงผู้ใช้งานของผู้สร้างสรรค์เท่านั้น ผลสืบเนื่องจากความคิดดังกล่าวและผลสะท้อนของการพัฒนาทางการแพร่เสียงแพร่ภาพ จึงเกิดแนวความคิดที่ว่า การให้ความคุ้มครองผลประโยชน์ของผู้สร้างสรรค์ที่ไม่ได้เกิดขึ้น โดยการกีดกันการใช้ประโยชน์จากผู้สร้างสรรค์และการให้ความคุ้มครองผลประโยชน์นี้ไม่ควรจะจำกัดอยู่แต่เฉพาะผู้สร้างสรรค์เท่านั้น เนื่องจากงานด้านทรัพย์สินทางปัญญาถูกสร้างขึ้นมากก็เพื่อที่จะให้มีการแพร่ต่อสาธารณชน ซึ่งงานนี้ไม่สามารถจะทำได้ด้วยตัวของผู้ประพันธ์เอง ดังนั้นจึงต้องอาศัยบุคคลที่ทำหน้าที่เป็นสื่อกลางซึ่งเป็นผู้มีความสามารถระดับมืออาชีพ เพื่อที่จะทำให้งานนั้นสามารถออกสู่สาธารณชนได้ องค์กรแพร่เสียงแพร่ภาพเป็นหนึ่งในบรรดาสื่อกลางที่ทำหน้าที่สนับสนุนผู้สร้างสรรค์ของผู้ประพันธ์ ซึ่งองค์กรแพร่เสียงแพร่ภาพต้องใช้ความสามารถเงินลงทุนสูง

ดังนั้นเมื่อผู้ประพันธ์งานได้รับความคุ้มครองงานลิขสิทธิ์งานวรรณกรรม องค์กรแพร่เสียงแพร่ภาพก็สมควรจะได้รับการคุ้มครองงานแพร่เสียงแพร่ภาพทั้งในระดับกฎหมายภายในและกฎหมายระหว่างประเทศเช่นกัน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบถึงแนวความคิดในการคุ้มครองงานแพร่เสียงแพร่ภาพ
2. ทราบถึงสิทธิ ในการแพร่เสียงแพร่ภาพที่บัญญัติในกฎหมายลิขสิทธิ์ของไทยและกฎหมายระหว่างประเทศ
3. ทราบถึงการให้ความคุ้มครองงานแพร่เสียงแพร่ภาพขององค์กรแพร่เสียงแพร่ภาพ
4. เพื่อเป็นการวิเคราะห์และเสนอแนะเกี่ยวกับกฎหมายคุ้มครองสิทธิในงานแพร่เสียงแพร่ภาพเมื่อให้มีความครอบคลุมกับการแพร่เสียงแพร่ภาพในปัจจุบันที่มีความเจริญทางเทคโนโลยี
5. ทราบถึงประโยชน์ของการให้ความคุ้มครองงานแพร่เสียงแพร่ภาพ เป็นการให้ประโยชน์แก่สังคม กล่าวคือสังคมจะได้รับผลประโยชน์จากงานวรรณกรรมและศิลปวัฒนธรรม และผู้สร้างสรรค้งานแพร่เสียงแพร่ภาพก็ได้รับประโยชน์ทางเศรษฐกิจจากงานแพร่เสียงแพร่ภาพ